

הלכות שבת וסדר-הרה

קצנ

מחורבת קודם שתדליקנה לשם מצוה כרי שתאחו בה האור יפה בין בנר של שמן בין בנר הכרוך^{טז} ומנהג יפה הוא:

מז סמדרמוזין^{טז} היינו בלאי בגדי פשתן הגסים^{טז} אין עושים אותם פתילה לנר אפילו הם מחורכים^{טז} לפי שאינם דולקים יפה אבל בגדי פשתן^{טז} הדקים^{טז} מדליקים בהם (אפילו הם הדשים^{טז}) אע"פ שאינם מחורכים.

ואם הל יו"ט מערב שבת אסור להדליק בחתיכת בנר שהיא ג' אצבעות מצומצמות^{טז} לא פחות ולא יותר לפי שקודם שמתחיל להדליקה תורת כלי עליה לענין קבלת טומאה לפי שנקראת בגד ומד שהתחיל להדליקה קודם שהדליק רוב היוצא ממנה הוין לנר נתבטלה תורת כלי שכיון שנפתחה מג' אצבעות אינה מקבלת טומאה^{טז} שאין שם בגד עליה והרי נעשית שבר כלי כיו"ט והוה הנקרא נולד^{טז} שנולד כיו"ט וכל נולד אסור להשתמש בו כיו"ט^{טז} א"כ מה שהוא מתעסק להדליק רוב היוצא ממנה הוין לנר אחר שהתחיל להדליקה הוא עושה אסור בזה שמושתמש בנוולד כיו"ט^{טז}.

כמה דברים אמורים בשמנחם בנר כך כמות שהיא שלא קיפלה כדרך שגודלין פתילות אבל אם קפלה וגרל ממנה פתילה מערב יו"ט מותר להדליק בה לפי שכבר נתבטלה מתורת בנר^{טז} לענין טומאה מערב יו"ט ואין כאן נולד:

מז אין להדליק בנר ישן של חרס על השלחן ששם עיקר מצות נר שבת^{טז} כמו שאין מדליקים בו בחנוכה^{טז} כמו שיתבאר בס' תרע"ג^{טז} ע"ש:

רסה דין כלים הנתנים תחת הנר ובו מ' סעיפים:

א אסור ליתן כלי מנוקב מלא שמן על פי הנר כרי שיהא השמן ממטמף כל שענה לתוך הנר^א גורה שמוא יסתפק מהשמן שבכלי^ב כיון שאינו מחובר לנר ויש בזה אסור משום מכבה^ג שעל ידי כן יכבה הנר בזמן קרוב יותר מאם לא היה מסתפק ממנו כלום^ד והוה נוטף כולו לתוך הנר.

ואף להאמורים^ה דמותר להתוך נר של שעוה הדולק כיו"ט ואין בזה משום מכבה

מג ר' עקיבא במשנה שם ובגמרא שם. מ"א סק"ד. וראה ארץ צבי ס' ק. הקרי הלכות ח"א נו, א.
מד כולעיל ס' רמנ ס"א.
מה שו"ת רש"י ס' פה. הובא בפ"א סוף מה'.
מו סימן ה' בשו"ע לרא הגיע לידני, וראה שו"ע שם ס"ג. וראה לקמן ס' תרל"ט ס"ג.

מא מ"א סק"ד. וראה רישות חוב' קנ"ע' 9 (שארן אנו נודנים כן).
מב דבא כט, א.
מג מ"א סק"ד.
מד תוספתא פ"ב ה"א. הובא בחו"ט כט, א ר"ה ולא בסמדרמוזין. דא"ש פ"ב סוף ס"ח. רבינו ירוחם ח"ב ס, א. שו"ע ס"ג.

סימן רסה

א משנה כט, ב. רש"י שם ר"ה שתהא. מור ושולע ס"א.
ב נב' שם רש"י במשנה שם ר"ה שתהא מנומפת. מור ושולע שם.
ג ביצה כט, א. רש"י שם. שו"ע שם. וראה ק"א ס' ערה סק"ב.
ד דא"ש פ"ב דיבצה ס' יג.
ה תוס' ביצה כט, א. ר"ה והסתפק. רמ"א ס' תקד ס"ג (וראה לקמן ס' שם סוף וק"א ס' ב). וראה ק"א סק"א שבי"ה גם דעת הרמב"ם.

מא גמרא כ"א. א.
מב מ"א סק"ד.
מג גמרא כ"ה, ב. מ"א סק"ד.
מד ראה רמב"ם הל' כלים פ"ב ה"א. וראה מ"מ וציונים.
מ ולענין מוקצה ראה לקמן ס' שם סמ"א.
מא כולקמן ס' תצה ס"ג.
מב ראה לקמן ס' שם סוף ס"ד. תקא ס"א. ס' תקנא סמ"ז וק"א סק"ג.

הואיל ובשעה שחותרך ממנו אינו (מכבה) [מכהה] אורו כלל ואע"פ שגורם לו ליכבות במהרה אין בכך כלום כמו שיתבאר בס' תקי"ד¹ ולפי דבריהם אף כאן אין בו משום מכבה כשנוטל מהשמן שבכלי כיון שאינו מכהה כלל את אור הנר בשעת נטילתו שהרי נשאר עדיין שמן בכלי ששטמף לנרו מכל מקום חוששין שמא (א) ימלך ויטול מהנר כל השמן" עם הכלי או בלא הכלי ונמצא מכהה אור הנר בשעת נטילתו ויש בזה משום מכבה לדברי הכל.

ואם חיבר הכלי לנר² חיבור יפה³ בסיד או בחרסית⁴ הרי זה מותר דכיון שחברו לו נעשה כלי אחד⁵ וכדול הוא ממנו משום איסור שבת⁶ כמו מהנר עצמו ולא יבא להסתפק ממנו:

קונטרס אחרון

(א) ימלך בו לא העתקתי מה שכתב הט"ז סי' תקי"ד¹, לפי שצ"ע, דהא בנר ליכא למיתש דבביל מיניה משום איסור שבת. ואין לומר שיטעה להיתר גם מהנר שיאמר מאי שנא משפופרת, זה אינו דהא אנן לא אמרינן שיתירו לו להסתפק ממנה, אלא למה אסרו להניחה כלל על הנר, יתירו בהנחה ויאסרו להסתפק, וכיון שאסרו כן שוב לא יבא לעולם להסתפק מהנר, שהרי משום איסור שבת בדיל מיניה. ולא דמי לשאר גזירה לגזירה שיש לחוש שיעבור הכל ויבא לאיסורא דאורייתא², מה שאין כן הכא, וצ"ע.

ועיין ברמב"ם פ"ה³ שנתן טעם אחר משום מוקצה מחמת איסור (עיין שם בלחם משנה שפירש דלא שייך כאן כיווי והיינו כדעת המחזיקין בסימן תקי"ד⁴, וחזרו בו ממה שכתב בפירוש המשנה⁵). וצ"ע דמאי שנא מחמת שזרען בקרקע, שאף שהקצק לאיסור דהיינו לזריעה שישרוש שם ויאסרו משום איסור תלישה, אפילו הכי קודם שהשרישו דעדיין אין בהם איסור תלישה לא הוו מוקצה⁶, והכי נמי השמן שלא ירד עדיין לנר למה יאסרו. ודוחק לומר דשאני הכא דכבר חל שם מוקצה על כולו מחמת איסור כיווי שאם יטלנו כולו יתחייב משום מכבה, דמכל מקום כל מעט ומעט שנוטל אין בו איסור מוקצה עדיין, ובדברכן אמרינן אפילו ברירה⁷, וכל שכן הכא דא"צ כלל לברירה, וצ"ע.

ודנה אף שיש לומר כאן שהוקצה למצות נר שבת⁸ ואף רבי שמעון מודה ביה כדאיתא בדרף מ"ח, לא רצו רש"ל⁹ וט"ז¹⁰ לתרץ כן, לפי דמתניתין¹¹ סתמא קתני בכל הנרות אף אותן שאין מדליקין בבשיל מצות נר שבת¹² דלא אמרינן בהו מוקצה מחמת מצוה, כדמשמע במג"א סימן רע"ט סק"ב וסימן תקי"ד סק"ז:

1 ראה שם ס"ח ובקלא סק"ב.
 2 דא"ש שם.
 3 ים של שלמה ביצה פ"ב סי' כח. הובא בג"ז סי' תקד.
 4 ס"ק ו. וראה תפארת שמואל על הרא"ש שם.
 5 מושגח שם. מור ש"ע שם.

ציונים לקונטרס אחרון

א סק"ו, שטעם האיסור הוא שמא יבוא להסתפק גם מהשמן שבנר (וראה לקמן סי' ערה קריא ס"ק ב, שלפניו היה גזירה לגזירה).
 ב ראה תוס' מז, ב ד"ה מפני.
 ג ה"ב.
 ד ס"ג ברמב"א, שמתחילן לחתוך נר של שעה הדולק ביו"ט. הובא כאן בפנים.
 ה פ"ב מ"ד.
 ו רבי יוחנן מה, א ורש"י ד"ה שזרען, וראה גם לקמן סי' שי ס"ב.
 ז גמרא שם. רש"י ד"ה כעין יוצר. ב"י ריש ה"ב.
 יא בריתא שם. מור ש"ע שם.
 יב משנה שם.
 יג רש"י שם. ש"ע שם.
 1 רמב"ם הל' יו"ט פ"ה ה"כ. וראה גם לקמן סי' שצו ס"י.
 2 וז"ב לעיל סי' רסג קריא סק"ז. וראה גם לקמן סי' שח ס"י. סי' תקד סכ"ד.
 3 ביים של שלמה ביצה סי' כח (שתירונו הובא כאן בפנים).
 4 סי' תקד ס"ק ו (שתירונו הובא לעיל בחלתה הקריא).
 5 יא כ"ט, ב.
 6 יב היינו נרות שבירך עליו (ראה לקמן סי' תקד סט"ו).

הלכות שבת רסה

קצה

ב וכן לא ימלא אדם קערה שמן ויתננה בצד הגר ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת¹ מהשמן שבתוכה גורה שמא יסתפק ממנה כיון שאינה מחוכרת לזר¹⁰:

ג אסור ליתן כלי בשבת תחת נר הדולק לקבל בו שמן הנוטף מהנר¹⁰ מפני שהוא מכמל כלי מהיכנו¹¹ שהיה מוכן מתחלה למלטלו ועבשיו אוסרו במלטלו¹¹ מחמת השמן שבתוכו שהוא מוקצה מחמת איסור¹¹ כמו שיתבאר בס' רע"ט¹² והכמים אסרו לבטל כלי מהיכנו מפני שדומה כאלו סותר הכלי¹³ אבל מותר ליתנו שם מבעוד יום¹³ ואם לא נטף לתוכו שמן כשבת מותר למלטלו שלא נאסר כמותשבה כלכרה¹³ ואם יש בכלי דבר המותר מותר להניחו תחת הנר לקבל בו שמן שהרי יוכל למלטל הכלי בשביל היתר שבתוכו¹³ אם הוא בענין שמותר למלטל בשבילו ועל דרך שיתבאר בס' ש"ט¹⁴ וש"י¹⁵:

ד מותר ליתן כלי מבעוד יום תחת השלחן שעליו דולק נר ובשבת אחר האכילה יסיר את השלחן והכלי עומד מעצמו תחת הנר¹³ ואין זוה מה שגורם בשבת לבטל כלי מהיכנו ע"י הסרת השלחן כיון שאינו מכמלו בידים בשבת ועוד שהרי אין נוהרים מלהשים כלי על השלחן תחת הנר אע"פ שנפל בו שמן כי אין מתכוין לכך וכאן ג"כ אינו מתכוין בהסרת השלחן בשבת אלא להצלת השלחן¹³ ונתינת הכלי תחתיו היתה כחיתר מבעוד יום:

ה מותר ליתן כלי בשבת תחת נר של שעוה או של חלב הדולק לקבל בו את הנר אם יפול שאין כאן ביטול כלי מהיכנו כיון (א) שאפשר לנער הנר מהכלי מיד שיפול שמה¹³ ולמלטל הכלי אה"כ כמו שירצה שאין איסור לנער הנר משום איסור כיבוי או הבערה כמו שיתבאר בס' רע"ז¹⁴ וגם אין איסור משום למלטול מוקצה כיון שאינו מטלטל הנר המוקצה בידים אלא מנער הכלי והוא נופל מאלו¹⁴ ואין הכלי נעשה כסיוס לדבר האסור כיון שלא היה האיסור בתוכו בכין השמשות¹⁴ וגם היה העתו

קונטרס אחרון

(ב) שאפשר לנער בו עיין במ"ש סימן רס"ו¹¹:

יד תושנה שש. מור וש"ע ס"ב.	כב משנה שש. מור וש"ע שם.
טו ראה נמי שם.	כג מ"א סק"ג בשם שלטני הנכורים (כא, א אות ג).
טז תוס' סו, ב. מור וש"ע ס"ג.	כד הגהות אשרי פ"י סי' יח. הובא ב"י ד"ה ומה רבינו אבל אמור. מ"א סוף ס"ב. וראה מ"מ תיווס.
יז רב יוסף ח"א. מור וש"ע שם. וראה לקמן סי' רסו סכ"ה שמותר בנקום הפסד טרונה. וראה גם לקמן סי' שש סכ"ז. סי' שש סע"ה. סי' שי ס"י. סי' שיג סכ"ג. סי' שלח ס"ב.	כה סעיף ה. סמ"ח.
יח רש"י ד"ה מפני שממלטל מ"ז סק"א.	כז שו"ת זהר"ל סי' לב. הובא בב"י סוף הס' ד"א סק"ב.
יט וראה לעיל סי' רסב סק"א שהוא מוקצה מהמת מנוה. וראה כאן ק"א סוף סק"א. וראה נ"י פל (מותר) סי' מו.	כח מהר"ל שם. מ"א שם.
כ סעיף ב.	כט הגהות אשרי פ"ג סי' יח. ד"א סק"ב. וראה לקמן סי' רסו ק"א סוף סק"א.
כא רש"י קכ"ב, ב ד"ה ורא. קר, ב ד"ה ורא. תנב"ם פכ"ה רכ"ב.	ל סעיף ה.
	לא ראה גם לקמן סי' שש ס"ב.
	לב מ"א שם. וראה גם לקמן שם. סי' רסו סכ"ד.

ציונים לקונטרס אחרון

יג קריא סק"א.

לנערו¹⁷² (עייני סי' ש"ט¹⁷²) ואינו הומה לנתינת כלי תחת הנר של שמן לקבל שמן הנוטף שאף שאפשר לנער השמן מהכלי מכל מקום הוא אינו חפץ בכך שלא להפסיד השמן ובשכיל כך הוא נותנו שם ומבטלו מהיכינו¹⁷³:

ז אסור ליגע בנר דולק כשהוא תלוי אע"פ שאינו מטלטלו ואין איסור במוקצה בנגיעה בעלמא¹⁷⁴ מכל מקום אסור פן יתנדנד קצת מנגיעתו¹⁷⁵ ומכל מקום אם היה רבר היתר מונח עליו מותר ליטלו מעליו¹⁷⁶ (ובלבד שלא יגע בו בידיו) ואין לחוש כמה שמתנדנד הנר ע"י נטילת אותו דבר מעליו לפי שהוא מטלטל מן הצד¹⁷⁷ ואינו מטלטל כמו שהבאר בס' שי"א¹⁷⁸ כמה דברים אמורים בנר של שענה¹⁷⁹ וכיוצא בו אבל אם היה נר של שמן תלוי אסור ליטול דבר המותר מעליו פן יתנדנד הנר קצת ויתקרב השמן אל הפתילה ויתחייב משום מבעיר או יתרחק קצת ממנה ויש בו משום מכבה¹⁸⁰ כמו שהבאר בס' רע"ז¹⁸¹:

ז מותר ליתן כלי בשבת תחת נר לקבל בו נצוצות¹⁸² שאין כאן ביטול כלי מהיכנו מפני שהנצוצות אין בהם ממש כלל¹⁸³ ולכך מותר ליטול הכלי אף אחר שנפלו הנצוצות לתוכו¹⁸⁴ אבל אסור ליתנו בשבת לקבל בו הפחמין הנופלים מהפתילה לפי שיש בהם ממש נאסר הכלי במלטול אחר שנפלו לתוכו¹⁸⁵ ואע"פ שאפשר לנערו ממנו ולמלטלו אח"כ כמו שזרעה מכל מקום כיון שאי אפשר לנערם מיד שנפלו לתוכו עד לאחר שיכבו¹⁸⁶ שלא יתחייב משום מכבה ומבעיר כד"ן החתחה בגחלים¹⁸⁷ אם כן הרי הוא מטלטל מהיכנו לפי שענה עד שיכבו הפחמים ואסור לבטל כלי מהיכנו אפילו לפי שענה שלא במקום הפסד מרובה¹⁸⁸ כמ"ש בסמ"ע רס"ו¹⁸⁹:

ח כשנותן הכלי תחת הנר לקבל בו נצוצות לא יהיה בכלי מים¹⁹⁰ או שאר משקים¹⁹¹ מפני שמקרב ומן כיבוי הנצוצות¹⁹² שיכבו מיד שיפלו שמה¹⁹³ ולא התירו אפילו בדליקה לגרום כיבוי אלא (א) באחד משני דברים¹⁹⁴ או שיהיו המים בתוך כלי כגון כלי

קונטרס אחרון

(ג) באחד משני כו' במג"א סק"י משמע שכן הוא ג"כ דעת הסמ"ג¹⁹⁵ דבעינן הפסק כלי. וכן

מו ראה רש"י מג, א ד"ה אין בהם. מ"א סק"ו. אליה רבה סק"ו.
 מז ש"ת מהרי"ל סי' לב. הובא במ"א שם.
 מח מ"א שם.
 מט ראה לעיל סי' רנ"ג וש"י וראה סי' רנ"ג ס"ב. ג רש"י א קד, ב ד"ה הא. מ"א פ"א ד"ל, ר"ן (ב, כ)
 ד"ה ואחרים. מ"א סי' רסו סק"ד ד"ה כללא.
 נא סעף כו.
 נב חזונה נו, ב. מור וש"ע ס"ד.
 נג משמעות התוס' שם מורה מפני, ורא"ש סוף.
 נד רב אשי' שם. ש"ע שם.
 נה ר"ח שם. תוס' שם ד"ה מפני בשם ר"ת.
 נו תוס' שם. ר"ן מ"פ כ"ה. ח"א סק"ח (וראה לקמן סי' שלד ס"ב וסי' תקד' מ"ש שאופן ה"ב לא נראה גרם כיבוי, ומשמע שמוחר אפילו שלא במקום הפסד).

לג בעל המאור (ב, פ). מ"א סי' רסו ס"ק ד.
 לד סי', ובס' רעו סי', ליעה הב' – אפילו כשהיה עליו בין השמשות (נפסק למסקנ' על סברא זו במקום הפסד).
 לה הג"א שם. מ"א סק"ב. וראה גם לקמן סי' רסו ק"א סק"א.
 לו כדלקמן סי' שם ס"ד וש"י.
 לז ח"א סק"ד. ש"י סי' רעו סק"ו. וראה גם לקמן שם.
 לח וראה גם לקמן שם: וכן להניחו על גביו.
 לט אור זרוע ח"ב סי' לג, וכפירוש הח"א שם.
 מ סעף ד.
 מא מ"א סק"ה. שאין בהם חשש כיבוי כדלעיל ס"ד וש"י.
 מב אור זרוע שם. רח"א ס"ג.
 מג סי' רס"ג. וראה שם ק"א סק"א.
 מד חזונה ח, ב. מור וש"ע ס"ד.
 מה רב הוגא כ"ה רב הירושע שם. ש"ע שם.

צינונים לקונטרס אחרון

יד לאוין סה (טו, ג).

הלכות שבת רסה

קצו

חרם חדשים מלאים מים שהם אינם יכולים לקבל האור וכשמגיע האור להם הם מתבקעים ומכבים¹¹ שנמצא האור הוא שמכבהו והאדם אינו אלא גורם בעלמא¹² שהרי כשנתן המים בכלים אלו היה הפסק מחיצה בין המים להאור¹³ דהיינו דופני הכלים או אפילו אין המים בתוך כלי אלא שהוא בענין שאין המים מכבים מה שהודלק כבר אלא שהם מונעים האור מלשרוף יותר¹⁴ כגון טלית שאחזה בה האור¹⁵ מותר ליתן משקה¹⁶ על הטלית רחוק קצת מן האור שכשיגיע שם האור לא יוכל לשרוף יותר ומאליו יכבה¹⁷ אבל כאן שאין דופני כלי מפסיקים בין גר למים שבבלי שהתחילו¹⁸ והמים מכבים ממש¹⁹ את הנצוצות אין זה נקרא גרם כיבוי.

ואפילו מבעוד יום אסור ליתן מים לכלי זה²⁰ גזרה שמא יתן משחשכה²¹ ואע"פ שכל מלאכה הנעשית בשבת מאליה אין בה איסור כלל אף אם מתחילה נעשה בידים סמוך לחשכה²² ואין חוששים שמא יבא לעשות כן משתחשך לפי שהכל יודעים איסור עשיית מלאכה בשבת ולא יטעו בזה אבל כאן ידמה בדעתו שאין בזה שום איסור כלל אף משתחשך כיון שנתן המים קודם נפילת הנצוצות²³:

מ ומכל מקום מותר ליתן מים בעששית שמדליקים בה בערב שבת כדי להגביה השמן²⁴ דכיון שאינו מתכוין לכיבוי כלל אין לחוש שמא יעשה כן בשבת²⁵ ונהגין

קונטרס אחרון

הוא דעת המג"א בסימן תקנ"ד סק"י שלא התירו אפילו גרם כיבוי אלא למנוע שלא ישרף יותר. ועיין שם בט"ז²⁶ שהתחבת הגר למים הוה כיבוי ממש ובחול אינו אלא מנוע שלא ישרף יותר. והוה ג"כ דעת המג"א²⁷ שהתירו שם בחול אפילו כיו"ט ואסר כאן במים אפילו מבעוד יום.

ולת"ז שם²⁸ צריך לומר דסבירא ליה כמו שכתבו התוס' כאן²⁹ בתחלה דחיישינן שמא יפלו הנצוצות בשעת נתינת המים, ולהכי שרי התם. אבל לפי מה שכתבו התוס' אחר כך לגירסת ר"ח והסכים לזה המגיד משנה³⁰, וכל שכן לתירוץ האחרון של התוס' שהסכים לו הר"ן³¹, אין היתר כלל בזה. וכל שכן לפי מה שכתב רמ"א בסימן של"ד³² כר"י³³ דגרם כיבוי לא שרי אלא במקום פסידא, עיין שם. הילכך אין להתיר אלא לצורך גדול³⁴, אבל בלאו הכי פשיטא דאין לסמוך על הת"ז³⁵ נגד ר"ת והתוס' והר"ן ומגיד משנה ורמ"א ומג"א. ובפרט שיש אסורים אף בטלית שאחזה בו האור ליתן מים מן הצד כמו שכתב ב"י סימן של"ד³⁶:

טג ב"י ס' של"ד ר"ה וזלית.
טד דלא כאופן הא'.
טה רש"י מן, ב ד"ה אלא. דלא כאופן הב'.
טו ברייתא ושו"ם. טור וש"ע ס"ד.
טז רש"י שם. תוס' שם ד"ה מפי. מ"ז סק"ב.
טז משנה יו, ב. בדלעיל ס' רוב ס"א וס"ב וס"ד.
טט תוס' שם. מ"ז סק"ב. מ"א סק"ו.
ע תוס' שם בסופו. ר"ן שם. טור וש"ע ס"ד.
עא תוס' שם. ר"ן שם. ש"ע שם ומ"א סק"ט.

זו כר"ש בן ננס במשנה קכ, מוע"א, ומבואר בגמ' שם רע"ב. וראה גם לקמן ס' של"ד סכ"ב.
נח רש"י מן, ב ד"ה אלא.
נט תוס' שם (בדעת ר"ה ור"ת). מ"א שם וסק"י.
ס תוס' שם בתריון דאחרון. ר"ן שם. מ"א סק"ב.
סא רב יהודה אמר רב בגמ' קכ, מוע"א, וכדעת ר"ש בן ננס במשנה שם, כמבואר בגמ' שם רע"ב. וראה גם לקמן ס' של"ד סכ"ב.
סב שאינו מולמן, ראה לקמן שם וש"ם.

ציונים לקונטרס אחרון

- טו טוף סק"ז.
- טז סק"ח.
- יז שהתירו להניח הגר במים כשיש צורך קצת.
- יח מן, ב ד"ה מפני.
- יט מ"ב ה"ו: והאחרון נראה עיקר.
- כ טוף פ"ג.
- כא סע"ף כב.
- כב כרבנו יואל במרדכי רמז שצט. וראה גם לקמן ס"י תקיד קר"א סק"א.
- כג וכ"כ לקמן שם, ושם (במוטגר): או לצורך מצוה.
- כד ולקמן שם: ועל רמ"א בסוסי רסה ע"ש במ"א. כה ד"ה וזלית.

להתיר אף אם מתכוין (ד) לכיבוי^{עב} כדי שלא התקלקל העשית^{עב} כשתדליק הפתילה על שוליה לפי שבאמת אין כאן כיבוי כלל שאף אם לא יתן לתוכו מים כשיכלה השמן תכבה הפתילה ואין המים ממהרים הכיבוי כלל^{עב} אלא שמגביתים השמן כדי שלא התקלקל העשית כשתדליק הפתילה על שוליה עם שמן מעט מוער ולפי מעט זה יש מי שאומר^{עב} שאף בשבת מותר ליתן מים לעשית אם מדליקה נכרי לצורך חולה.

אבל אסור ליתן מים לתוך שפופרת שתוחב בה נר של שעוה או של חלב אפילו מבעוד יום שהרי כשמוגיע האור לשם המים הם מכבים ממש^{עב} (אבל מותר לתחוב הנר לתוך החול וכיוצא בו כענין שכשיגיע האור לשם ימנעו מלשרוף יותר ויכבה מאליו שגם כיבוי הוא כמו שנתבאר למעלה^{עב} ואפילו משחשבה מותר לעשות כן כגון ביו"ט כמו שיתבאר בס"ד תק"ד^{עב}):

רסו דין מי שהחשיך לו בדרך וכו' כ"ו סעיפים:

א מי שהיה בא בדרך וקדש עליו היום והיו עמו מעות^א ויש לו חמורו וגם יש עמו נכרי לא יצא כיסו על חמורו מפני שהוא מצווה על שבתות^ב אלא יתנו לנכרי להוליכו ליד בשבת עד מקום שבתתו שהוא תוך התחום^ה ממקום שקדש עליו היום ולמוצאי שבת לוקחו ממנו^ו ואע"פ שלא נתן לו שכר על זה שנמצא מורה בשביל ישראל^ז ואע"פ שנתן לו משחשבה הרי זה מותר^ח מפני שאין אדם מעמיד עצמו על ממנו^י ואם לא נתיר לו מלמול המעות והולכה על ידי נכרי שאין איסורן אלא מדברי סופרים יבוא להוליכו בעצמו ויעבור על איסור של תורה^י ומכל מקום לכתחלה יש לו ליתנו לו מבעוד יום ולא למלטל מוקצה בשבת^{יב}:

ב במה דברים אמורים ככיסו אבל אם מצא מציאה לא התירו לו ליתנה לנכרי:

קונטרס אחרון

(ד) לכיבוי כדי בו לפי מה שכתב הט"ז^ד הרי זה מבורא בהדיא בסמ"ג^ה שהעתיק המג"א^ו, אבל לפי דעת המג"א שהקשה על רמ"א^ז צ"ע:

עב תמ"א ס"ד, דעת הפמ"ג ל"ת סה (סג, ג). וראה ק"א סק"ד.	ב גמרא שם. מור וש"ע שם.
עג סמ"ג ^א שם. ט"ז סק"ג.	ג משנה שם. רמב"ם שם. מור וש"ע שם. וראה לקמן ס"ד.
עד תשובות הגאונים שפיר תשובה ס"ו רלו בשם רב גמרא, וראה בב"י ד"ה גמ"ש גמ"מ. דא"ש פ"ג סי' כה. וראה במ"א סוף סק"ד.	ד רמב"ם שם. ש"ע שם.
עה תמ"א שם.	ה רמב"ם שם. ש"ע שם.
עו תמ"א שם. וראה ק"א סק"ג וכן בס"ד תקד סק"ג ששמעון שבמקום הפסד או לצורך גדול מותר גם באופן זה.	ו רמב"ם שם. רא"ש רפ"ד. מור וש"ע שם. והיינו אף שאז מלמול בעצמו מוקצה בשבת.
עז ס"ה, ושם כתב שבאופן זה לא גירו משום גרם כיבוי.	ז גמרא שם. ט"ז סק"א. מ"א סק"ג.
עח סק"ף מ.	ח משמעות הגמ' שם. רמב"ם שם. וכונן הוה שאין לנו רשות הרבים גמורה – ראה לקמן ס"ו ובק"א סק"ב.
	י שש"ט הגבורים רפ"ד (סה, ב). ב"ח ריש ה"ט.
	יג דבא שם קנא, א. רמב"ם שם. מור וש"ע ס"א.

סימן רסו

א. ומהו קנא, א. רמב"ם פ"ו ה"כ"ב. מור וש"ע ס"א.

ציונים לקונטרס אחרון

כת סק"י.
כט ס"ד.

כו סק"ג.
כז לארץ (טו, ג).